

fogyottaknak, az csak 1000-t nyújtson, a másik 1000-t megkésztetve adja a sajtó alapnak! . . . S mit látunk? Így történik-e? Befolyásos, nagy, gazdag, előkelő urak 4—500 koronát szurkolnak ki, a míg egy falusi plebános 1000 koronát tesz le értékpapirokban. Szegény jámbor! Mit használ a te buzgóságod, mit ér az, ha egész vagyonedat is feláldozod, ha a gazdagok és a hatalmasak az asztalaikról lehulló morzsát áldozzák a szent ügy céljaira?!

Ennyit ér a mi lelkesedésünk, ennyit ér minden törekvésünk áldozatkészség nélkül. Nem mondom én, hogy nem áldozunk eléggé más irányban. Adunk és testálunk jobbra, meg balra is (bár rendszeren szolidabb öszszégeket!), de oda, a hová kellene: — nem! Például ez a sajtóügy annyira fontos s a sajtóalap megteremtése annyira elodázhatatlan, hogy ehhez képest a nagyjelentőségű Iskolaegyesület másodrendű törekvés. Mert hiszen egy erőtelj duzzadó sajtó, a mely a közvéleményt kormányozná, iskolákat is könnyű szerrel eredményezne.

Felre hát az átkozott közönnyel! Nyissuk meg erszényeinket s teremtünk egy erős és hatalmas sajtóalapot, mert „a sajtó nagyhatalom!”

Vándor Kálmán.

Az idők jele.

A borúra derű, az öröme ürm, a boldogság után szomorúság szokott következni. Nyári forró meleget nagyon gyakran romboló vihar szokott követni. S ha jön a vihar, letépi a száraz galyakat, leszakítja a férges gyümölcsöket,

Szelid kék szemek úgy felvillognának,

Megsebzett jobbot áldásra emelne.

Csapongó szellő, mélézva elhallgat,

Közbelben minden áhitatba merül.

Szobrot s térdelőt arany glóriával,

Leáldozó nap sugara vesz körül.

Úgy érzem és hiszem, mikép ez jel vala,

Egy szebb jövőnek pirkadó hajnala.

Prokupek Sámuel.

Negyven év.

Kis orosz legenda.

Irla: **Tolsztoj**. Fordította: **Csapkay** István dr.
(Folytatás.)

Másnap Lubky lakói észrevették a szakadékba fordult kocsiát a halottakkal és a lovakkal. Bejelentették a hatóságok. A rendőrség megvizsgálta a dolgot és megállapította, hogy az áru megmaradt a halottak mellett. A kalmár zsebében még egy tárcát találtak, ami még jobban megerősítette a rendőrségnek azt a nézetét, hogy a halottak a maguk vigyázatlanságának áldozatai s az orvos is, aki az áldozatokat megvizsgálta, oly véleményt adott, hogy a két ember a szakadékba való esésnél szenvedett zúzódások következtében halt meg. És hogy ezentúl hasonló eset elő ne forduljon, a városi rendőrség meghagyta az oda való földes urnak, hogy a szakadék mentén kőfalat húzasson.

Trofim Sehonnai révén mindezt megtudta.

kitépi a kevesebbé mely gyökerű fákat, kitördeli az elszáradt tölgyeket is. Megseprti a gatzól a vidéket, megmenti a hullandóktól az élőket. Ha keresztül rohogott a vihar, jótékony esővel megöntözi a földet. Újult erőre kapnak a virágok és fák. A poros, dohos levegő helyett üde, éltető levegő tölti be a léget. Felülül ember, állat és és növény egyaránt.

Az életben is meg van oly-olykor a tisztító vihar. Ez természetes. A nyugalomban ellanyhult emberiséget végig suhintja a jó Isten valami elemi csapással. Harcot küld reá, hogy a küzdelem ereit megedze, hogy a férgese elhulljon, a gyengébbé bátorságot öntsön, a túlmezszekeket megfélemlítse. A vihar itt is rombolni szokott.

Elseprti azon alkotásokat, melyek gyengén vannak összerakolva, vagy az idő megvisselven, el vannak hanyagolva. Kijrtja az egyeseket, kik az élet viharaira nincsenek felvértezve, sarkaiból kiforgatja azon intézményeket, melyek támogatói nem kiképzett, öntudatos és áldozatkész egyének, egész férfi és tökéletes nő.

Vajjon az Egyház is egy ilyen intézmény, melyet megsemmisíthet az időnkint fel-fellépő vihar, elseperhet a tomboló zivatar? Valjon az Isten műve ki van téve a pusztulásnak, a megsemmisülés gyalázatának? Egészében voha, részben igen. Az Isten egyháza fennmarad eszményi szépségében, jöhetnek viharok, nem árthatnak neki, sőt a pokol összes hatalma sem vehet erőt rajta. Csak az egyeseket fenyegeti a pusztulás, akiknek erejében megritult az éltető elem. Csak részek hullhatnak le, melyekben megszűnt a vérkeringés és megbénultak a tagok. Az ilyeneket ledönti a vihar, elsodorja a zápor, messze az élet fájától, a világozság forrásától a hitlenség zord éjjelére.

Szükség van-e példára? Bár ne tudnék felhozni. De a történelem beszél egy Angolországról, mely egykor teljesen katolikus volt, egy Oroszországról, hol milliókra megy a szakadárók száma, tud Franciaországról, a szabadság hirdetőjéről, ahol az államtól kell kibérelni a templomokat, tud Spanyolországról, a hol fo-

lyik az egyház üldözése, tud Németországról, a hol a katolikus hívők szilárd összetartása tudja a békét föntartani, tud Ausztriáról, ahol dühöng a „Los von Rom!”, s tud Magyarországról, a hol a szabadgondolkodók, a szabadkőmivesbanda, a hazátlan szociáldemokrácia letépi akarja a magyar kereszténységet az egyház emelőiről, ki akarja tépni az Isten eszméjét a szivekből.

Ez sikerülni is fog nekik, ha csak mi mint az egész testnek részei nem kezdünk éledezni, nem dolgozunk válltelve a közös jó érdekében. Hogy így a törzs, amelyen csüngünk mi mindnyáján, ment maradjon minden betegségtől, minden viharral kiállja a versenyt, hogy felvértezve legyen az új kor fegyvereivel, s így útját állja a „modern” pogány szellem terjedésének.

Miért van, hogy a katolikusok oly sok helyen elveszítették a csatát. Miért van, hogy ellenfeleink száma sokkal kevesebb, mégis napról napra merészebbek lesznek.

Azért, mert övek az úgynevezett magyar irodalomban, az ő eszméiket szórja világgá a ponyva, dráma, vers és színmű, a szobrász nekik mintáz „modern” alakokat, a fenéképészet az ők erkölcselenségüknek hódol. Az iskolában az istentelenség a legnagyobb tudomány, a népgyűlésen az kapja a leghatalmasabb éljont, ki legjobban tudja szidni a középkori inkvizíciót, a papokat, a római pápát. Miért van ez így? Taián azért, mert a régi igazságok, nem igazságok, talán a Krisztus által hirdett tanítások elveszítették hatásukat. Nem, nem azért. Az ok abban rejlik, hogy a régi igazságokat mi nem védjük oly elszántan, mint a régiek tették. Nem gyávák vagyunk, hanem restek. Ma nem elég a szöszék, hanem inkább az utca, a községháza, a tanító mester. Sokat, jót prédikálhatunk a templomban, de ez ma nem elég az emberek kiképzésére. Népgyűlést, összejövetelt tartunk minél gyakrabban, mert oda még a templomkerülő is elszoktat menni, hogy véleményüket kifejezésre juttassák. Nem kell valószínű az áldozatot, a tehetséget, mit az Isten adott. Népiratkákat kell szétosztani a nép között. A nagyobb és ágilisabb falusi emberek

— Honnan vetted mindezt? kérdé töle.

— Idegennek nem szólok, de neked mindent elmondok, mondá Trofim. A te jóakarótól függ majd; ha akard hozzám jössz, de azt is teheted, hogy szemembe köpj, mint a legutolsó csavargónak.

És Trofim elmondott neki mindent úgy, ahogy történt, s elmondta egyszersmint a rendőrség véleményét is.

Vasza elhalványult, elugrott Trofimtól s kezével eltakarta arcát. Trofim remegett, akár csak Kain. Néhány percig hallgatott. Vasza sem szólt, csak arcát elfödve sáhojtozott.

— Oh, Vasza, Vasza, kezdé újra Trofim. Azt gondolod, hogy nekem nem szörnnyű dolog az, a mit elkövettem? De mit tehettem egyebet? A vízbe akartam magamat vetni és megis tettem volna, ha Sehonnai el nem vezet a folyótól. Jobb lett volna, ha elemésztem magamat? Ha többé nem szeretsz, mondd meg nekem, s én elmegeyek és a vízbe ölom magamat.

Vasza rátekingett, egyet sóhajtott s elgondolkozott.

— Hallgasd meg, mit mondok — szólt hirtelen. Azt mondják, hogy ha valaki embert öl, menjen éjfelkor arra a helyre, ahol a megölt el van temetve, ott aztán lát valamit, amiből megtudja, hogy mivel bünteti őt meg az Isten, s mikor fogja az a büntetés érni? Édes apám egy könyvben olvasta, hogy az ellenségnek volt egyszer ilyen látomása annak sirja fölött, akit megölt. Tégy te is úgy; eredj éjfelkor

Sehonnai megfogadta az urasági szabót, hogy Trofimnak fekete nadrágot, bársony mellényt és sapkát varrjon, az urasági varrónőkre pedig a fehérnemű megvarrását bízta. Sehonnai az udvarban mindenkinek elmesélte, hogy Trofimnak pénzt adott öltözetre, kocsira meg lóra: „Spak, — mondá ő — kinevette a szegényt és olyan feltételeket szabott eléje, hogy Trofim elakarta magát emészteni. De most meg én nevetem ki a gazdag parasztot.” Tetszett ez a dolog a parasztoznak, örültek az alkalomnak, hogy emberükből, abból a meggazdagodott parasztból gúnyt üzhetnek. Sehonnai kiválasztott közülök kettőt, hogy Trofimnak kerői legyenek.

Mialatt a ruhát varrták, Trofim találkozóra kereste Vaszt. Feltette magában, hogy mindent elmond öszintén. Trofim sokkal jobban szeretete Vaszt, mintsemhogy hazudni tudott volna előtte, vagy hogy az igazat elferditve adta volna elő. Trofim elkezdett a Spak kertje körül járn, átnézett a kerítésen s meglátta Vaszt: egyedül volt a kertben és almát szedett. Trofim a kerítésen át szólt hozzá, hogy beszélnie kell vele. Vasza kiment a kertből az udvarra, a kapun át megkerülte az udvart meg a kertet, s örömmel szökött előre, hogy a kerítés mögött álló Trofimmal találkozzék.

— Minden úgy fog történni, ahogy atyád parancsolta, mondá Trofim Vasznak. Eljövök hozzátok kérőimmel a magam lován, fehér úri posztószürbe öltözve.

Vasza elbámult és megijedt:

saját költségeinken beírni a kath. népszövetségbe, sőt magunk el ne mulasszuk beírkozni, mert ez az idők jele, felebredni a mély álomból. Csak egy korona az egésznek az ára és ezért legelőször kap minden tag egy dísz tagsági oklevelet, melyet be is lehet foglaltatni, azután 10 drb. havi fizetést és egy 70 fil. jó népszövetségi naptárt. Legyen meggyőződve mindenki, hogy csak egynek kell meghozatni és az keres magának társakat. Tessék elhinni, ez nagyobb lelki hasznot hajt, mint a koldusok fillérjei.

Tegyük érdekessé hitünket és akkor feleled az érdeklődés iránta. Akkor nem repül el oly sok és szép szószekánitás, hanem lesz élet. Akkor a kis magvacskák is nagy fává nőnek, Isten igéje a szívből fog kisarjzani, mely gyökeret verni és nem a szöszekből, a mely épen a mily gyorsan kihajt, épen olyan hamar el is szárad.

Ha a régi dicsőség nem lelkesít bennünket a társadalmi munkára, ha az örök igazságok varázsa nem bír elég lelkesítő erővel, akkor törje meg közönységünket a jövő szomorú képe. Nem festem le, csak mindenki szemei elé állítom a szabadság hirdető Franciaország képét. Tanuljuk kiolvasni belőle hazánk jövőjét.

Eljünk a jelennel, mert az még a miénk. A jövő . . . erre feleletet nem adhatok.

András Péter.

Levél a szerkesztőhöz a katolikus sajtó ügyében.

Tkts Szerkesztő úr!

Nap-nap után halljuk, olvassuk a panaszt, hogy a katolikus sajtót a katolikus közönység nem támogatja, pedig hát ez iránt a pécsi kath. nagygyűlésen felhívás és indítvány is tétetett, s ezen kívül lennénk is elegenden katolikusok arra, hogy ha komolyan akarjuk a kath. sajtót támogatni is tudjuk.

Igazan nemcsak a „Közművelődés“, hanem az „Új Lap“ hasábjain is állandó a sürgetés,

az erdőbe arra a helyre, hol a boldogultak el vannak temetve. Azután elmesélsz nekem mindent, ami ott veled történik. Akkor aztán meg-látjuk, mi a tennivalónk. — Így szól Vasza és eltávozott.

* * *

Ugyanaz nap este Trofim elment oda, ahová menyasszonya küldte.

Fölment a dombra, elérte Lubkyt, átment a falun s belépett az erdőbe. Amikor ide ért, felelem fogta el. A lelkiismeret szava szólalt meg benne. A bíróság semmit sem tud, gondolá, ez egészen bizonyos; a bíróság már megállapította, hogy a kalmárok maguk okai haláluknak és senki sem ütötte agyon az utasokat. „Reám senki sem gyanakodik, mindenkit kijátszottunk, de az Isten ki nem játszhatjuk. Isten mindent látott, a mi történt, Isten mident tud . . . Isten látta és ismeri tettemet . . .“

„Előtte senki semmit sem rejthet el. Megbűntet engem az Isten.“

Trofim semmi módon sem tudott megszabadulni attól a gondolatól, hogy az Isten megbűnteti. Mentül jobban közeledett ama helyhez, annál erősebben fogta el a felelem. A hold nem világított, az égen a csillagok majd elbujtak egy-egy felhő mögé, majd újra előtűntek alola. Csend volt, csak a bogarak zümmögtek. Trofim tagjait hideg borzongás járta keresztül, de azért csak haladt előre. Ment, ment előre, amíg, arra a bizonyos helyre nem ért.

Az út mentén balra Trofim egy új fakeresztet

a biztatás, felhívás s eredménye még sincs, legalább nem annyi, a mennyi kellene. Ha az a tisztas testület — a kath. papság, vagy a szintén számot tevő derék testület, — a kath. tanítószék, nem is szólva az itt-ott mégis elég gyakran található civisekről, ahelyett, hogy csak elolvassa a cikket, s azután magában konstataálja, hogy a cikknek igaza van, mondjuk, e helyett egy ívet venne a kezébe, s elmenne ismerőseihez, kiket már erre alkalmasnak tart, elmenne barátjához, komájához, sógorához stb. stb. s pár szóval elmondaná, hogy miről van szó, minő csekély áldozatába kerül egy-egynek, hogy egyik vagy másik kath. lapra előfizesen, s ezen tétellel előmozdítsa a mi katta. ügyünket, lehetetlennek tartom, hogy mindegyik néhány előfizetést ne tudna összehozni. Így lehetne tenni, cselekedni, de bizony nemtörődömséggel, közömbösséggel semmit.

Igen tanulságos tapasztalatot szereztem néhány év előtt Segesvárt. Az ottani plebános (nevét nem kell említenem,) maga járt, fáradozott. Engemet, másokat is megnyert előfizetőknek. Mikor az „Új Lap“ megindult, rizikóra rendelt 50 példányt, elindította a sekrestyését s elhelyezte mind az 50 példányt. Sőt részvényeseket is szerzett az „Új Lap“-nak.

Tudok egy másik esetet Nagyszebenből. Segesvárról költözött ide egy nyugalmazott postafelügyelő. Látta, hogy kedvence lapja, az „Új Lap“ Nagyszebenbe egyetlen példányban sem jár. Megrendelte rizikóra több példányban s bár még ismeretkőre Nagyszebenben nem igen kiterjedt, azért mégis 12 példányban jár az „Új Lap“. Említett postafelügyelő hozatja, gondoskodik saját költségén a kihordásról, végzi havonként a leszámolást. Igaz, hogy a megrendelő legnagyobb része pap, de van civil is egynehány és a fődolog, hogy jár az „Új Lap“ Nagyszebenbe is.

A „Közművelődés“ ben olvassom, hogy míg egyéb krajeáros újság Gyulafehérvárt bőven van, addig az Új Lapból egyetlen példányt sem lehet kapni. Ez bizony elég szegény. Hát Gyulafehérvárt olyan buzgó pap vagy civil nincs,

vett észre, a mely a friss sírdomb fejénél állott. Trofim szemei előtt megjelentek a boldogultak, a milyenek akkor voltak, a mikor őket megölte. Keresztet vetett magára, térdét a földig hajította meg s így szólt: „Isten atyám, könyörülj rajtam! És ti, ártatlan lelkek bocsássatok meg nekem, ellenségeiteknek!“ Egyszerre a szemei előtt elsötétült minden és szíve remegett. Nem volt ereje, hogy felkeljen. Nem tudta, mi történik vele. Megjelent neki Sehonnai mintha előtte állana és gúnyosan mosolyogna rá. Megjelent előtte a fehér szűr, az új kocsiba fogott ló s eszébe jutott: Hát ha nem öltem volna meg a kalmárokat! Nem lenne se fehér szűröm, se lovam, se kocsim, s téged nem láttalak volna soha az életben, kedves Vaszám! Aztán elgondolta, ha nem jobb lett volna-e nyomorban élnie, mint disznópásztor? Nem gyötörné az a kin, a mely most gyötír s a mely még a koldus állapotánál is rosszabb. Erre azután ismét más gondolata támadt: pénzem van s a hol pénz van, az ott szaporodik is. Az emberek nem tudják és sohasem is fogják tudni, honnan szereztem? De ezt a gondolatot ismét más váltotta fel: az ám! az emberek nem tudják, de tudja az Isten, s ő majd megbűntet érte! Trofim hiába iparkodott fölkelni a földről; szemei révedeztek, majd meleg, majd hideg borzongatta, mintha mély álom vett volna rajta erőt s ezt az álmot sehogys sem tudta legyőzni; mintha csak oda lett volna szegezve a földhöz.

Úgy tűnt fel előtte, mintha a saját füleivel

ki a segesvári vagy nagyszebeni példán el-indulna?

Mert nem jajgatás, hanem tett, cselekedet, agitáció kell nekünk, uti exemplum docet.

Dixi.

H I R E K.

A magyargyűlölet, mint reklám.

Közleményünk a „Reichspost“ 224. számából való. Semmi kommentárt nem fűzünk hozzá, csupán azt jegyezzük meg, hogy Ausztria legnagyobb pártjának gondolkozását fejezi ki. A vastag párhuzamos vonallal és mutató újjal ki-tüntetett reklám szóról-szóra így hangzik:

„Kossuth Ferenc, — a rebellis és habsburg-trónfosztónak fia, aki jelenleg magyar keresk. miniszter — a tegnap, mint a magyar kormány képviselője, jelenvolt az apja tiszteletére emelt szobor leleplezésénél. Ünnepi beszédeben azt merészelt mondani, reméli, hogy a Felséget meggyőzheti arról, hogy egy igazán erős államot építhet fel, ha a függetlenségi pártta támaszkodik és hogy működése megérleli a Felség lelkében azon gondolatot, hogy a királyi trónnak legerősebb támasza egy önnálló magyar állam lesz!“

Ilyen gúnyval meri — a korona minisztere és tanácsosa, az öreg Kossuth fia, ki atya programját — többszöri kijelentése szerint — teljesen a magáévá tette — a koronát és dinasztát elhalmozni. A függetlenségi párt, mint a birodalom vezető pártja! Az önálló magyar állam, mint a k. korona legerősebb támasza! Még csak azt kellett volna indítványoznia, hogy Debrecen legyen a jövőbeli koronázási város s akkor a dinasztának szánt csipős gúnyjából mi sem hiányzott volna.

Messzire mentünk. A bakból kettész lett. És kőthetne-e Ausztria a Kossuth vezérlete

hallott volna egy hangot szólani a föld alól: „Uram Isten, büntesd meg ezt a gonosztevőt, aki minket megölt!“ S erre, tudj Isten honnan, egy másik felelt: „Megbüntetem negyven év múlva!“ Azonlét semmit sem lehetett hallani. Trofimnak könnyebb lett a szíve; kinyitotta szemeit, de tekintete újból a sirra esett s ő ismét megijedt.

Úgy tűnt fel előtte, mintha a két halott csakugyan felkelne sírjából. Akkor Trofim, mintha nem is a maga erejéből, hirtelen felkelt helyéről s elkezdett szaladni az úton. Úgy tetszett neki, mintha valaki utána rohanna nehez léptekkel, úgyhogy a föld is megrendült mögötte; mintha az a valaki a háta mögött hatalmas fákat dobálna utána s utól akarná őt érni. Futott Trofim, futott megállás nélkül, anélkül, hogy hátranézett volna, mindaddig, míg az erdőből a mezőre ki nem ért. Tovább már nem bírt futni, s lebukott a földre.

Néhány pillanat múlva összedte magát és lassabban haladt előre; a felelem helyett, valami jóleső nyugalom foglalta el szívet.

Miután Lubky falun áthaladt, Trofim egy embert pillantott meg maga előtt. Ránézett és megismerte Sehonnait.

— Mit csavarogsz itt? kérdé Sehonnai. Mit keressz itt ilyen időben? Felelj, de arra is ügyelj, hogy igazat beszélj!

Trofim úgy sejtette, hogy Sehonnai olyan dolgokat kérdez tőle, a miket ő maga is igen jól látott és csak azért kérdezi őt, hogy meg-

alatt álló Magyarországgal eltérhető kiegyezést. A nagy liberális sajtó Ausztriában a kossuthizmus útjait egyengeti, érette ég és lángol, Magyarország követeléseit méltányosoknak mondja, elburkolja vagy meghamisítja az igazságot s félrevezeti Ausztria közvéleményét.

A liberális sajtót terheli a felelősség azért, hogy mainap a debreceni forradalmár fia egy „hatalmas monárkiát” helyezhet a sajtó maga, Barabás, Lengyel és Madarász vezérlete alatt kilátásba.

Addig, míg meg nem szabadultunk ettől a sajtótól, amíg Ausztria népei igazán patriotikus sajtót nem teremtettek, mindig az a veszély fenyeget, hogy teljesen Kossuth kommandója alá kerülünk.

A „Reichspost” all ama lapok élén, amelyek Ausztria érdekeit rettenthetetlenül védik a kossuthi vágyakkal szemben. Ezért megérdemli, hogy minden hazafi támogassa. A keresztény szociális mozgalom szülte, a keresztényszociális párttal nőtt naggyá s szilárdan képviseli ennek programját, szilárdan az osztrák birodalmi gondolatot.

Fontos politikai események előtt állunk. Érdeklődés nélkül egy osztrák se mehet el mellettük. Félvilágosító orgánusra mindkinek nélkülözhetetlen szüksége van. Igen egy lapra, amely a közvéleményt hamisítatlanul kifejezi.

Olvassátok, terjesszéték és fizessetek elő a „Reichspost”!

A Szerkesztőség.”

— **Következő kétélyeket küldötték hoz-
zám:** Dubia. Ratione obligationis „Orationum
imperatorum pro Papa et pro Rege” sumen-
darum:

I. Sunt-ne Missae solemnes:

1) Si ad intentionem privatam pro Missa
cantanda offeruntur stipendia? Felelet: semmi
esetre sem s így nem kell venni a nevezett
orációkat.

2) Si occasione sepulturae infantis pro de-

gyöződjék, ha vajjon igazat mond-e vagy ha-
zudni fog? Azután válaszolt: A megöltek sir-
jánál voltam.

— Minek? kérdé Sehonnai.

— Meg akartam tudni, nem látok-e valami
jelenést s hogy részem lesz-e az Istentől vala-
mi büntetésben?

Nagy bolond vagy te, mondá Sehonnai.
Nem tudod nyelvedet porázon tartani. Fecseg-
tél valami vénasszony vagy leányzó előtt s az
telekarattyolta a fejedtet mindenféle ostoba vé-
nasszonyi szóbeszéddel, és te, anyámasszony
katonája, azt mind elhiszed és ostobaságot esz-
nálnsz. Így könnyen keveredhet bajba. Oh, bo-
lond, bolond! Nem vagy talán megelégedve az-
zal, hogy minden oly szerencsésen sikerült?
Te a te ostoba nyelveddel mindent elrontasz és
megrontod magadat is, meg engem is. Bajba
fogsz keveredni s rám fogod kenni a bűn
legnagyobb részét, hogy én csábítottalak el, én
beszéltelek rá a gonoszra. Mind olyan ha-
szontalan nép vagytok, ha az ember veletek
valami jót tesz. Készek vagytok rosszal fizetni.
No hát mondd el te, anyámasszony katonája,
mi történt veled ott a sirnál?

Trofim tövérol hegyire elmesélte.

— No te már valóságos bolond vagy,
igazán, — mondá Sehonnai és elnevette magát.
Azokat a látomásokat a félelem okozta. Te azt
gondolod, hogy a halottak csakugyan az Isten-
nel beszéltek. De hát hogy tudnának azok be-
szélni, mikor te furkós botoddal olyan alaposan

functis familiae petitur Missa cantata, et haec
secundum Rubricas fieri possit tantum in co-
lore? (Ergo non Requiem.) Az ilyes mise semmi
privilegiummal nem bír, tehát színben monda-
tik duplex napokon, kivéve ha temetői kápol-
nában végeztetik. Nem missa solemnis s így a
nevezett orációk nem végeztenek.

II. Nomine Missarum parochialium censen-
turne tantummodo Missae pro Populo cele-
brandae?

Parókiaiális mise mindaz a mise, mely na-
ponkint a nép számára mondatik, tehát ha nem
is pro populo. Ezen misékben azonban, mint-
hogy nincs concursus populi, az orációk nem
végeztenek.

— **A kolozsvári Szent Imre Egyesület-
ről.** A kolozsvári főiskolai katolikus ifjúság ez
évben is lelkesen sorakozott a zászló alá, ame-
lyen Isten s Haza felírás van s amely alatt har-
colva óhaját minden ideálisan gondolkozó ke-
resztény magyar ifjú dicső elődjének Szent
Imre hercegnek nyomdokaiba lépni.

E zászlót lobogtatja s e zászló alatt akar
a kolozsvári Szent Imre Egyesület is korunk
anyagiasan gondolkozó, istentelen, kozmopolita
áramlata ellen harcolni.

Nagy lelkesedés és kedvező körülmények
közt alakult meg az egyet ez évi tisztikara,
amelynek hivatása munkálkodni a lelkes tagok
közreműködésével azon célokért, melyek min-
den ideális keresztény magyar ifjút lelkesítenek
s amelynek kötelessége lesz munkálkodásának
a társadalomban érvényét szerezni.

Az egyesület elnöke György Dénes lett.

A többi tisztviselő: Barts Jenő és ifj.
Szentkirályi Ákos alelnökök; főtitkár: Császár
Károly; titkár: Imre Gábor; főjegyző: Petres
Kálmán; jegyzők: Daróczy László és Rácz Jó-
zsef; pénztáros; Jancsó Béla; ellenőr: Tyma
Lajos; háznagy: Tamás Lázár; II. háznagy:
Trnál Rezső; könyvtárosok: Csáky Mihály és
Csergő Tamás. Számvizsgáló bizottság elnöke:
Oláh Béla; tagjai: Elekes Dezső és György La-
jos. Választmány: P. Trefán Leonard, dr. Szent-
iványi Róbert, dr. Vezér László, dr. gr. Logot-

fejbe kollintottad őket, hogy koponyájuk szerte-
szét törött és agyvelejük is kifordult!

— Hát a lélek? szólott Trofim. A testet
agyonütheted, de a lélek az Istenhez száll.

— Lélek? Miféle lélek? Már ezt megint a
vénasszonyok beszéltek beled! mondá Sehonnai.
Soha semmiféle lélek nem létezett és nem is
repül sehová. Tökéletesen mindegy, ember, al-
lat, madár, hal, féreg, mind egyformán él a
világon, azután meghal, elrohad és nincs többé.

— Aztán hát miért beszélsz a mi papunk,
mondá Trofim, — hogy halálunk után mind-
nyáján ott fogunk élni a másvilágon; az igaz
lelkek a mennyországba jutnak, a gonoszok pe-
dig a pokolban fognak bűnhődni vétkeikért. Így
beszél a pap s az tud ám mindent, ami meg
van írva.

— Ej, ostobaság, butaság! — mondá Se-
honnai. Akármint mondanak neki, elhisz min-
dent. Hát hiszen az emberek készakarva talál-
nak ki ilyeneket, hogy másokat vaktságban tart-
sanak s aztán félelmükből hasznot huzzanak.

Trofim elcsodálkozott az eféle szavakon.
Hasonló dolgokat még soha senkitől sem hallott.

— Így hát a te véleményed szerint, —
kérdé Sehonnaitól, — az embernek semmiféle
lelke sincs s aki egyszer meghal, többé élni
nem fog?

— Nem él biz az többet, aki egyszer meg-
halt! — magyarázta Sehonnai, — ha pedig va-
laki hiszen a helyet, ahol azok élnek, akik

hetti Oreszt, Pál István, ifj. Albert Vilmos, Rá-
duly Ferenc, Vitos Pál, Köllönte Géza, Tamás
Sándor. Póttag: Bidló Ödön. Most pedig midőn
egyesületünk új tisztikara Isten segítségével
megkezdte működését, nem mulaszthatjuk el a
főtisztelendő klerus és a katolikus közönség
figyelmét egyesületünkre felhívni.

Támogassák eszmékkel és minden rendel-
kezésükre álló eszközzel, mert nagynevű véd-
nökünk, Gróf Apponyi Albertnek mondása, hogy
t. i. az egyesület eszméi és törekvései az ő
eszméi és törekvései is, úgy hisszük, az egész
katolikus társadalomra is vonatkozik.

— **Sajtótámogatás fillérekkel.** Az „Egyh.
Közl.” igen praktikus, könnyen alkalmazható mód-
jait veti fel a sajtótámogatásnak az alábbi so-
rokban. A lelkesedés, mellyel felkarolták a
Sajtó-Egyesület eszméjét, a munka, mellyel ki-
váló férfiak vetik meg alapját, mind kárba vesztett
fáradság, hiú törekvés lesz, ha mindenki, az
ezer-, a százezerfejú közönség nem visz szünet
nélkül egy-egy téglát a hatalmas épület fölépi-
téséhez. Érezzük mindnyájan, hogy tennünk
kell valamit, éget bennünk a vágy, hogy segít-
sünk a nagy munka létrehozásában. Sokan már
eddig is kimutatták áldozatkészségüket és ha
megalakul az Egyesület, akkor — reméljük —
megindul a lavina, de még ez se minden. Ál-
landóan ébren kell tartanunk az emberekben
az a tudatot, hogy a Sajtóegyesület lesz a
magyar katolicizmus védőbástyája, ha mi erőssé
és hatalmassá tesszük anyagi támogatásunkkal.
Ezt a támogatást könnyű lesz megszerezni, ha
nem hagyjuk figyelmen kívül a „Hellerwirtschaft”-
ot. Egy pár fillér nem sok pénz, de hát kicsiny
a patak is, mégis ha száz egybefoly már, elbir
egy hajót is. Pedig hány alkalom van, amikor
igazán könnyen odaadnók és szívesen nélkülöz-
nők azt a pár krajcárt. Megkapja valaki a fi-
zetését, mely mondjuk 83 frt. 3 krajcár. Már ezt
a három krajcárt csak szívesen odaadja ily ne-
mes célra. Másutt kártyáznak, vitás lesz egy-két
krajcár, adjuk ezt a Sajtóegyesületre. Filléres
kerül kezünkbe, adjuk ezt a Sajtó-Egyesületnek.
Valaki kitünő adomázó: a társaság biztatja,

ezen a világon meghaltak, hadd mutassa meg
nekünk!

— Azt csak az Isten ismeri, mondá Tro-
fim. Én azt gondolom, nem lehetséges az, hogy
ha az ember meghal, a lelke se éljen tovább
a túlvilágon az Istennel. Isten mindnyájunk fö-
lött itélni fog s az én gonosztettem fölött is
itél majd. Azért felek is én az ő rettenetes ité-
letétől; örök kárhozatra itél az majd engem.

— Isten? Isten? Aztán honnan tudod te,
hogy van Isten a világon? Ezt már kérdeztem
tőled egyszer, most újra kérdezlek. Láttad te az
Istent? Mutasd meg nekem is, engedd, hogy
megnézzem azt a te Istenedet! — mondá ne-
vetve Sehonnai.

— Okos emberek beszélnek róla, én meg
mi vagyok? — mondá Trofim, — egyszer
ember vagyok csak. A tanult, okos emberek
tudnak erről, s azok tanítanak rá minket, együgyű
embereket.

— Mindez hülyeség, mind vénasszonyi te-
refere, mondá Sehonnai. Senki az Isten nem
látta, senki az Istennel nem beszélt. És senki
sem látta és nem is beszélt vele azért, mert
nincs és nem is létezett soha. Most már min-
denki tudja, hogy nincs sem Isten, sem ördög,
s hogy nincsen a halál után sem mennyország,
sem örök kárhozat, csakhogy erről nem mer-
nek nyíltan beszélni.

— De ha nincs Isten, ki teremtette hát a
világot? — kérdé Trofim.

— A világot? Hát minék kellett volna azt

mondjon el egy kedélyes történetet. Jó — feleli mosolyogva — de mindenki ad egy krajcárt a Sajtóegyesületnek. Ezért senki sem haragszik meg, a hangulatot sem rontja. Ugyanígy tehetnének a jó zenészek is. Valaki rossz szöveccel gyilkolja felebarátait: jól van, de minden rossz szójáték után — egy krajcár a Sajtóegyesületnek. Vagy valaki névnapját üli; helyes, adjon hamar egy néhány krajcárt a Sajtóegyesületnek. Mások fogadnak, aki vesztit, fizessen ide. Van olyan is, aki ha egy új krajcár kerül a kezébe, ezt odaadja az Egyesületnek. De ki tudná elmondani azt az ezer meg ezer alkalmat, mely az életben önként kinalkodik az ily apró áldozatok meghozásához. Csak egy kis jóakarattal kell. Mikor a Pius-Verein megindult, azok is így kezdtek. Azt ajánlották, hogy egy kis gyufaskatulyába tegyék azt az egy-két fillért, amit erre a célra áldozunk. S ha társaságban nyílik alkalom a gyűjtésre őrítsük ki hamar egy skatulyából a gyufát s ebbe tegyük a gyűjtés eredményét. Ezek legyenek a Sajtóegyesületnek primitív perselyei. Ezeknek a skatulyáknak a tartalmát azután vigyük, vagy küldjük a közös perselybe, melyet jó volna, ha a helyi lelkész adna mindaddig, amíg maga az egyesület el nem küldi az ő perselyeit. Ez volna a legegyszerűbb és legraktikusabb módja a gyűjtésnek. Ne tartunk kicsinyesnek, mert nagy dolgot művelünk vele. A kis krajcáros áldozatokból, százezrek lesznek, melyek segítenek majd megteremteni a katolicizmus erős várát, a hatalmas, életerős katolikus sajtót.

— **Állami iskola Borbándon.** Borbánd Alsófehérvármegyének egyik kis községe közvetlenül Gyulafehérvár szomszédságában. Lakosainak javarésze tőzsgyökeres magyar származású, román, katolikus, de bizony a századok folyamán itt az orruk előtt lassankint eloláborodott. A napjainkig fennállott kath. népiskola gyenge és fogyatékos eszközeivel a visszamagyarosítás nehéz munkáját nem igen tudta eredményessé tenni. Nem volt tehát más mód, mint a kellő anyagiak nélkül szűkölködő kath. iskoláról lemondani, s helyette állami iskolát fel-

állítani úgy azonban, hogy a katolikus érdekek teljesen védve legyenek. Az állam e kívánalmak jogosságát elismerve, felépitte az iskolát kisdudórával együtt s elfogadta azon kikötést, hogy a tantervekben a fészület helyet kapjon, hogy az alkalmazott tanítók román, kath. vallásúak legyenek, kik közül az egyik kántori képzéssel is bírjon, hogy a r. k. hitközségben a kántori teendőket végezhesse. Az iskola új épületének felszentelése f. hó 13-án ment végbe. A felszentelést Zomorai Dániel gyulafehérvári kanonok-plebános végezte. Butyka Sándor helybeli plebános segédkezése mellett. A szép ünnepségen a helybeliek kivül részt vettek Nehéz János tanfelügyelő, Barcsay Akos s. tanfelügyelő, Fejér Gerő dr. gyulafehérvári főnövelői intézeti igazgató stb. A felszentelés után a plebános vendégszerető asztalánál ünnepi lakoma volt.

— **Tűzoltó diákok.** A gyulafehérvári főnövelőintézet négy első osztálybeli növendékei f. hó 15-én d. u. 4 órakor az intézeti aligazgató vezetése alatt rendes napi sétájukat végezték a vár háta megett. A nebulók egyszerre csak észrevették, hogy a szőlőhegyek feletti erdő hatalmas területen ég. Rövid tanácskozás után engedelmet kértek az aligazgatótól, hogy a helyszínre mehessenek, hátha útját tudnák állani a veszedelmes elem tovább terjedésének. Az aligazgató eleinte, látva a távolságot s tekintve a sétára kiszabott idő rövidségét, huzódzott az engedelem megadásától, de mikor a diákok rímánkodásának nem tudott ellentállani, beleegyezett, kijelentvén — hogyhát akkor csak gyorsan. Több sem kellett. A diáksereg egyszerre futólépesben indult az erdőnek; persze, hogy az aligazgató is ugyanúgy haladt utánuk. Egy negyed óra alatt a jó 3/4 órás utat megtették. Megdöböntő látvány tárult a kipirult arcú fiúk elé. A nagy szárazságban az erdő hatalmas erővel égett mintegy jó kilométernyi hosszúságban s az elem pusztítását egy csomó oláh paraszt botjára támaszkodva szemlélte. Ez a megfoghatatlan, hűnös közönyösség csak növelte a derék fiúk enerzsiáját s nagy hévvel fogtak a munkának. Egy felőrai kemény s színteremteni, mikor az mindig megvolt? Ej, Trofim, Trofim! Te nyilván azt hiszed, hogy aki nektek Istenről papol, az mind hiszi is, hogy csakugyan létezik. Nem úgy van az, öcsém! Jól tudják, hogy amit beszélnek, az mind nem igaz, de azért nem mondják meg nektek, hogy butaságban maradtok és hitvétek el mindent, amit nektek mondanak és hogy úgy cselekedjétek, ahogy ők parancsolják. Hát olyan törvényt hoztak, hogy az ártalmatokra legyen és elvakítson.

— Így hát az Isten büntetése sem vár reánk gonoszletteinkért? — kérde Trofim.

— Nem vár bizony, — mondá Sehonnai. Kicsoda és hogyan fog büntetni, ha nem leszel a világon?

Trofim erre semmit sem tudott felelni, csak a szíve érezte, hogy ebben valami még sincs úgy, ahogy lennie kellene. De szerette hinni Sehonnai szavait s ezért nem is tűnődött tovább.

Erre Sehonnai még meggyőzőbben beszélt: „Ti mindnyájan félték az itéletől gonoszletteitek miatt. De hogy mi az a gonoszlet és miért gonosz, azt nem is tudjátok. A farkas megeszi a juhót, a macska a madarat. Talán ezek is gonosz cselekedetek? És ha gonoszak, akkor, nemde, az Isten a farkasokat, macskákat és minden más állatot is megítél? Nos hát, mit szólás te ehhez?”

— Nem tudom — felelé Trofim.

És tényleg nem is tudta, hanem azt meg nagyon jól tudta, hogy embervér terheli a szívet.

— Ép itt a baj, szólt Sehonnai. A farkas így

szól majd az Istenhez: „Ennem kellett, azért téptem szét a bárányt. Istenem, miért teremtettél olyannak, hogy nem vagyok képes enni, hanem csak húst! Ha nem lopok juhokat, éhen halok. És ha tőled kérlezném majd az Isten, miért ölted meg a kalmárokat? te is úgy válaszolnál neki: Istenem, miért teremtettél szegénynek? Ha nem lettem volna szegény, nem öltet volna meg a kalmárokat. Azt is látom, hogy más emberek házasodnak, hát nekem is kedvem támadt házasodni; csak hogy más emberek bőségben és gazdagságban élnek s a lányok szívesen mennek hozzájuk feleségül, én meg szegénységben, nyomorban sinylődöm, hozám senki sem akarja a lányát adni. Neked tetszett, Uram, hogy engem koldusnak teremts! Mint mindenki, úgy én is akartam jól élni. De a jó élethez pénz is szükséges, kell tisztességes ruha, ló és sok egyéb. Másoknak mindenük van, nekem nincs semmim. Ajándékba senki semmit nem ad, venni sincs miért s az ember mégis csak szívesen él. Fogtam magam tehát s agyonütöttem a kalmárokat. Azért ütöttem őket agyon, hogy megszerezem azt, a mi a jó élethez szükséges. Uram, miért teremtettél olyannak, hogy kénytelen legyek a te akaratod ellen cselekedni? Amikor teremtettél, előre tudtad, hogy rosszat fogok cselekedni, inkább ne teremtettél volna. Nő, nemde, úgy fogsz beszélni?”

Trofim semmit sem tudott válaszolni. Úgy rémlett előtte, hogy mindez tökéletesen igaz, de úgy is, hogy nem igaz.

(Folyt. köv.)

bámulatos tervszerűséggel végzett munka után a tűz lokalizálva volt. Semmi érdeket nem vezetett őket, tisztán a lelkükbe beleplántált köteleltségérzet sarkalta, hogy egy nagy értéket képviselő erdőrészt a teljes pusztulástól megmentsenek.

Mikor derekas munkájukat befejezték és izdadtágtól csapzott hajjal, a fáradtságtól kipirult arccal sorakoztak, hogy a házirendben előirt szilenciumra haza érkezhessenek: akkorra megérkeztek még bizonyos hivatalos közegek is, egy erdővéd vezetése alatt: a feleskett erdőcsőszök. Látták az elvégzett eredményes munkát, de ajukon nem a hála és köszönet s elismerés szava röppent ki, hanem a sanda gyanú: „Bizonyosan a diákok gyűjtötták fel az erdőt!”

A gyerekeket ez az alaptalan gyanúsítás és méltatlan eljárás nem bántotta. Az ő bírájuk: a nyugodt lelkiismeret.

Ügyes, derék fiuk voltak! Az önzetlen köteleltségteljesítés nemes vágya eljen bennetek mindenha, akkor is, amikor az élet porondján küzditek meg azt keserves harcot, amely reátok vár.

— **Terjesszük a népszövetséget.** Mi a népszövetség? Népszövetség annyi, mint magyar Volksverein. A nagy németek már 17 év óta szervezik s ma már óriási hatalommal nőtte ki magát. Gyakorlati értékéről félmilliónyi német tagtárs tesz bizonyosságot. Az idei katolikus nagygyűlésen is kiemelték ennek fontosságát. De a mi sajátos viszonyainkra való tekintet is meggyőző fontosságáról. Ugyanis népünk nagy részét a sok áldatlan perlekedéssel tönkretesz a népszövetség tagjait ingyenes jogvédelemben részesíti. Kell-e említett betegségeinkre jobb orvosság? A népszövetségnek hivatalos címe: Országos Katolikus Szövetség; igazgatósága áll 60 derék kath. emberből. Minden esperesi kerületben van egy képviselője, akik megynként megint a megyei elnök vezetése alatt állanak. Ott, ahol 20—40 szövetségi tag lakik, van egy bizodalmi férfiú, aki a központ útmutatása szerint irányítja az ügyeket. Tagsági díj egész évre egy korona s ezért megkapják a tagok: a) a Népszövetség folyóiratát, mely egymaga megéri az egy koronát; b) a Kath. Népszöv. naptárát ingyen (ara 60 fill.); c) minden tag egyúttal tagja a kath. nagygyűlésnek is, holott másnak már csak ezért is egy K-t kell fizetnie és végül d) minden ügyes-bajos dolgunkban forduljunk a központ-hoz, pl. hogy ilyen és ilyen jogsérelem esetén mit kell tennem, ebben vagy abban az ügyben érdemes-e perelnem s minderre a központi ügyész ingyen felvilágosítással szolgál. Próbáljuk meg községeinkben s ha megtetszik, terjesszük meg tovább!

— **Toronykereszt megaldás.** Csikszenttamáson a teljesen megrongált toronyfedelet a nyár folyamán megújították. A munkálatot egy makói derék magyar iparos Biri Imre bádogos mester végezte közmegelegedésre. A toronyra a keresztet szépt. 8-án tették fel nagy ünnepség közepette. Az ünnep egyházi részét Vilma n Géza plebános végezte, a delutáni népünnepe rendezésében, mely alatt a község aprajagja nemesen szórakozott, oroszlanrésze Ágoston József tanítónak s magának a restaurálást végzett mesternek volt.

— **Gyulafehérvár és az „Új Lap.”** Lapunk mult számában egy a Kath. Sajtóegyesületre vonatkozó hír kapcsán megirtuk, hogy városunkban, amíg a „Kis Újság“-nak, „Friss Újság“-nak 3—500 példányát adják el, addig az egyetlen krajcáros kath. lapnak még kolportázsa sincs. Erre lapunk egy barátja arra figyelmeztetett,

hogy állításunk utóbbi része téves, mert igenis az „Uj Lapot” is árulják városunkban. E figyelmeztetés nyomán utánna jártunk a dolgoknak és megállapítottuk, hogy igenis egyik helybeli könyvkereskedő e hó 1-től kísérletet tett az Uj Lap elárúsításával. Az elárúsításra felfogadott suhanc az első napon elárult 6 mond hat példányt — másnap pedig egyáltalában nem jelentkezett, mert a kevés árusításon kívül több helyen, mikor a lapot kínálta (katholikusoknál is) egyszerűen kiakolbóltották. Azóta a kihordás szünetel, mert a könyvkereskedő a jelzett eredmény mellett, nem kap vállalkozót. Ez az igazság. Ezt a tényt semmiféle szépítő flastrommal sem lehet rútságától megfosztani. Egyébiránt lapunk barátjának fennebbi figyelmeztetésétől felbuzdulva, most már utánna nézünk annak is, hogy nagyobb kath. politikai lapjaink közül hány példány jár városunkban s a viszonyok szerint hányanak kellene legalább is járnia. Jövőre számot adunk róla.

— **Kérem.** Az Eucharistia társulat teljesen szunnyadoz, — sem libellusok, sem tagsági díjak nem érkeznek be. Vagy-vagy! Így nem lehet az ember valamely társulat tagja. Libellusokat és tagsági díjakért. Hasonlóképpen szunnyadozik a Szent gyermekiség társulata is. Itt a november s alig van nálam pár korona. Hát nincsenek apostolok a vidéken?! Kérem az összeg beküldését. Soóthy.

Bérmált.

A templom ajtajánál Orbán János ujonnan kinevezett ifjú lelkész fogadja. Üdvözlő a püspököt meleg szavakkal, ékes szózással. Mint új lelkész — úgymond — nem számolhat be működéséről. Azt azonban tudja, hogy az emberek lelke mindenütt egyenlő, mindenütt vágyik a megtermékenyítő erőre. A modern világ durva kezekkel törekedik kitépni a lelkekből Isten diésőségét és a szívek bejéjét. Az önmagukkal meghasonlott lelkeknek oly nehéz az élet, hisz a föld ma nem ad elég kenyeret, az ég pedig nem nyújt számukra vigasztalást, mert megfogytakozott a hitők. Ha mégis az agyongyótrótt lélek visszavágyik abba a korba, amikor meg Istenét gyermeketegyen tudta imádni és boldog volt; a lelképásztor szinte kétségbeesik, lesz-e ereje kiragadni a vágyódó lelkeket az ellenáramlatból és visszaadni Istenének. De nem panaszkodik, mint Timotheus szent Pálnak, hanem a főpásztorhoz fordul, akit nem térítési vágy, hanem a lelkész szeretete, nem hatalomkérdés, hanem Isten ismeretének elhiútsa a szívekben, nem harc, hanem a bethlehem béke vezérel és kéri, hogy híveit a Szentlélekkel erősítse meg. Főpásztor szép szavakban válaszol, örömmel osztja ki a Szentlélek kegyelmeit, hogy aztán a szívek megtermékenyüljenek a buzgóságban és kitartásban, melyre különféle vallások közé ékeltek híveknek nagy szüksége van.

Püspök szavaira az „Ecce sacerdos”-t zendítette rá az Állami tanítóképző avatott vegyeskara, mire gyönyörködhetünk a déli növényekkel és virágokkal gazdagon díszített szép régi templomban. Mire szemünk megfürdött a női finom izlésről tanuskodó díszítésben, melyből

az oroszlanrész Jankovics főorvosné, oltár-egyesületi elnök, a Wéglér és Weisz kisasszonyok részére irandó, lelkünkét Gróf Mikes főesperes választékos szónoklata, melyben a hazafi és az evangélium önfeláldozó bajnoka nyilvánul meg — ragadja magával. Szól a hitről, mely az embert fölemeli a föld porából, a hitről, mely a hazának Szent Istvánt, Lászlót, Imrét, Erzsébetet, Hunyadit adta s a nagy Rákóczi idegen földön is megtartotta.

Este kellemes élvezetet nyújtott a tanítóképző ifjúsága. Sikerült szerenaddal tisztelte meg a főpászort s a szíveke markolt, midőn Rákóczi siralmából négyes karban énekelt egy pár részletet. Az ifjúság tüzes szónoka csinos beszédben üdvözlő a főpászort, mint a nemzet és nevelés nagy munkását. A tanító ifjúság készséggel áll zászlaja alá, mert tudja azt, hogy Krisztus apostolai és tanítóság vannak hivatva a nemzetet nevelni s a mostan uralkodó szociális zavarba utat mutatni. Főpásztor az ifjúság közé gyűl s meghatottan, könnyes szemekkel szól az ifjúsághoz. Helyesi és a leg-egészségesebbnek tartja felfogását, midőn az egyház szellemét, a hitet ismeri el a nevelés tiszta forrását, mert ez biztosítéka az igazi hazafiságnak is. Azután kitér Rákóczi, lelkesedéssel szól róla s azt köti szívökre: hogy Rákóczi hite legyen pedagógiájuk, Rákóczi szellem legyen politikai evangéliumok, Rákóczi szelleme legyen nemzeti törekvéseik örök lámpája, Rákóczi szelleme legyen nemzeti keservünk bústárogatója.

Egy modern bölcselő azt mondja, hogy dalban van az élet, de ő megfordítja és azt mondja: legyen az életben a dal, az ifjúság és haza életében.

Élénk eljenzéssel veszik körül az ifjak a főpászort és Mikes főesperest, kik több ideig társalognak velök. Főpásztor 50 koronát ajánlott dalárdájok javára. Másnap I-én történt a bérmálás kiosztása, amit főpásztor magas szárnyalásu beszéde előzött meg, melyben a hit nemzetfentartó erejét és kulturális alkotásait állította szeméink elé. Élénk színekben ecsetelte a keresztény és pogány kultúra különbségét, s a női nemnek a keresztény kultúra adta fel-emelést. A hallgatóság s köztük Keresztúr előkelő hölgyei nem rejtették el titkos könnyeiket. Isteni tisztelet után főpásztor Gr. Mikes és Orbán János kíséretében az ép ottan „véletlenül” püspöki látogatást végző Bartók ev. ref. püspöknél, majd Dr. Viola egyházi jogtanácsosnál tisztelet. Bartók püspök szintén esperese kíséretében azonnal visszaadta a látogatást. A tisztelegések során ott lájtuk az egyházi és községi képviselő testületet, az oltárügyet, élén Jankovicsné elnökkel. Püspök mindannyit szíveséggel és a nála már megszokott közvetlenséggel fogadta. Délben fényes ebéd volt a plébánián, a melyen dacára az ev. ref. püspök tiszteletére akkor rendezett nagy banketnek, a más vallásuk közül is többen részt vettek. Ez élénk bizonyítéka Orbán János lelkész hatalmas működésének, mellyel nemesak híveinek szívét hódította meg, a kik rajongnak érte, hanem a más vallásuk becsülését is gyorsan megszerezték. Az ebéd kedélyes hangulatban

folyt le. De indulni kell! mert a főesperes a „karsu kalauzt” szorongatja. Ordo est anima rerum, tehát fogatni. Hoppá! szinte elfeledem, de a mig fognak ide kapom, mert megtörtént. A püspökáradatban az ünneplés és tisztelet lángja csakhamar kiesapongóvá vált; mert az mégse lehet, hogy az ev. ref. püspököt ugyanazzal a diszkapuvál fogadják, a melynek virág-illatát már a kath. püspök kihasználta. Tömjénfűstöt érzünk. Mit tegyünk? Elő vele bölcsesség! Hoppá! meg van! A vézna szabó kitalálta. Ki kell fordítani a diszkaput és odább helyezni. Nehogy tömjénillat legyen, a gyógyszerárak és borbélyműhelyek toalett szappanait mind fel kell oлдani.

És lön sürgés-forgás, diszkapú kifordítva.

Eddig tudtuk, hogy a kézelőt meg lehet fordítani, a kabátot ki lehet fordítani, de most többet tudunk. De induljunk! mert a „madár”-t a rezes banda nagyon izgatja. Isten veled szép Keresztúr, szervusz Oláhfalú, le vagy pipálva! Az ünneplő közönség még a hegyaljáig kísér s itt még egyszer Isten hozzádot intve sietünk Etéd felé s be is érünk a kalauz szerinti időre, ha közben egy pár falú tisztelgése fel nem tartóztat. Midőn már kipihenték volna az ünnepléseket, egy elegáns női csoport, élén Jankovics oltárügyeti elnökkel virágokat szór a kocsi-ka s vesz búcsút a püspöktől. Ez mégis sok késés. Tehát „Misi” kilométerenkint két másodpernyi energiával többet kell kifejtetni az eddiginél. És a kíséret messzi elmaradva tárgyalja a löversenyek esélyeit.

S hogy az I-ső díjat „Zukor”-féle istállóból kikerült négy éves „madár” ki nem kapja, az etédi gyermekeknek tulajdonítandó, akik az erdő alá sereglettek ki, hogy kifejezzék a várakozást, s versenyt szaladjanak a kocsi-ka. A község által állított csinos diszkapú alatt lelkes sokaság fogadja az érkezéket. Mindjárt észrevettük, hogy parádés néppel van dolgunk. Megszólal a rezes banda, majd a község főbírája és vallás különbség nélkül szép szavakkal üdvözlő a főpászort. Odább hasonló szép diszkapú alatt a kántortanító szól lelkesen, majd a templom ajtajánál Pap Gyula plebános kised nyája nevében köszönti a főpászort. Főpásztor meleg szavakkal mond köszönetet a lelkes fogadásokért, s ha valahol úgy e vegyes vallású községben kéri Isten kegyelmét, hogy a kised nyáj erős és kitartó legyen hitében. A szöszék-ről P. László Polikárg tart a hívekhez beszédet és magyarázza meg a püspöklátogatás célját, a nála ismeretes alapossággal és a szívek hurjait művésziessé érintő tapintatossággal. Este az ujonnan alakított banda adott szerenadot. Meglepett az egyszerű embereknek a fuvó hangszerek kezelésében nyilvánuló ügyessége. Vajha a zenetudomány ne válnék erkölcsiek romlására és gazdasági munkájok elhanyagolására. 2-án volt a bérmálás, mit főpásztor beszéde előzött meg. A népszerű előadás a boldogságos Szűzről és rózsafüzérről emlékezetes lesz a hívek szívében és hathatós eszköz hitőknek megvalósítására és megtartására. Délben barátságos ebéd volt, utánna pont két óraker indulás Bözödujfalú felé. A kíséző bandérium messzi száguldott a kocsi-ka között, mig végre búcsúszavakat intett a távozók felé.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhögés, skrofulozis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéketlen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

Sirolin

Emeli az érvágyat és a testhelyet, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Csakhamar Kőrspatakon, ez unitárius községben találjuk magunkat, ahol Demeter állami tanító szép beszéddel üdvözlö a fősztort az ifjúság nevében. Nem felső rendelet, hanem az ifjúság, a nép jólétéért fáradozó apostolok iránti közbecsülés és hála adja akjaira szavait — ügymond. Főpásztor szívélyesen mond köszönetet a nem várt üdvözlét s az ifjúság vallásos-hazafias neveléséről közöl egy pár szép gondolatot. Két díszkapu alatt áthaladva, miket az anyagiakban szegényesnek, de becsületben gazdagnak látszó kis község emelt, ki kellett mondanunk, hogy a vezetése felvilágosult kezében van. Mert Bözödújfalú, a szombatosok e kis fészke küldi előre bandériumát. Keres is szemünk egy ily székelly korosszülöttet. Meg van. Akár a határszéli új honfi. S mégis elfajul a székelly vér! Ostoba fanatizmus! De viaszgal bánatunkban a nagy ünnepség, melyet a kis község kifejt. Mintha minden ember szónoknak született volna. 4—5 dikiő egymás után. Mind szép, mind lelkes, akár körjegyzőit, akár a főbíróit, akár a megyebíróit nézzük. De Lajos Balázs plebános se marad adós, né meg a kis lányok se. A fősztort se veszi tréfának a dolgot, mind egyszerre és szől szépen nemcsak az elmékhez, hanem a szívekhez is.

És ha a piros pozsgás természetes rabbi szemében is meglátjuk a könnyeket, azt hiszem, mindent megmondtam, ha még Oláh Dani bá rátunk lelkes prédikációja tovább nem csavarja a könnyeket a kised, de buzgó nyáj szeméből. Ez így van jól. Hisz a szívnek örömben is van könnye s ha ehhez a bűnbánat könnyei is hozzávegyülnek, meg vannak a gyémánt szemek. Hogy pedig a könnyek nem voltak műkönyek, azt legjobban bizonyítja a rabbi, aki szeretete volna a püspököt és kísérletet vacsoráján látni, ha a plebános vendégszereteten nem akartunk volna csorbát ütni. A bérmlás végzése és ebéd után pont két óraker indulunk Marostorda felé és jutunk Erdőszentgyörgyre, e megkapón szép községbe.

Kár, hogy annyi új honfit látunk. Itt Szenkovics makkfalvi jegyző mond szép beszédet, mit püspök szívélyesen megválaszol. Itt is szép volt minden. Csak egy kurjantás zavarta meg a tisztelet megnyilvánulását, amennyiben egy Zeyk nevű úr pillanatnyi elmezavarban a szónokot és nem a püspököt éltette. Ezt különben tehetne, mert úgy látszik, a marostordai főbírák obstrukciós kortesúton voltak. Egyébiránt az úrról sikerült megtudnunk, hogy elveszett holdjainak határát most betűsorokkal pótolja.

E kedélyes epizód után Csókfalván találjuk magunkat, ahol Szoboszlai szentmártoni ügyvéd mond tartalmas beszédet s kéri a püspököt, hogy e más vallásuk közé ekelt kevés katholicusok.

A kis nyáj lelkesedése meglepett, melyet a kis kápolnában gr. Mikes szép beszéddel lelkesített a további kirtartásra.

P á l y á z a t.

A magyarigeni róm. kath. kántortanítói állás megüresedvén, arra pályázat hirdettetik.

Ezen állás járandósága a következő: 1. A püspökuralalmi pénztárból évenként havi előleges részletben 780 korona. 2. Püspöki segély évenként 100 korona. 3. Veszprémi alaphól évenként 25 kor. 20 f. 4. Két öl tűzifa, melyből az iskola is fütendő. 5. Stola évenként egy 30—35 korona. 6. Természetben szállás 1 és fél

hold kerttel. 7. Alapos remény a fizetés-kiegészítéshez az állam részéről.

Ezen állást elnyerni óhajtok, kellően felszerelt folyamodásukat Püspök úr ó excellenciájához címezve, a magyarigeni r. kath. plebánia hivatalhoz mihamarább küldjék be.

Magyarigen, 1907. okt. 12.

Sántha János,
plebános.

A csikszentdomokosi róm. kath. kántori állásra pályázat hirdettetik.

Javadalom: 1. Kézpénzbeni fizetés 800 korona, felévenkénti utólagos részletekben a kepe alaphól. 2. 110 terü lágý tűzi fa á 1 K. 60 f. 176 korona. 70 napszám á 80 fillér: 56 korona. 3. Kántori stóla, mely legkisebb összegben 300 K. 4. Mise alapítványi kamat: 9 K. 40 fillér. 5. 4 korona évi regálé kötvény kamat. 6. 13 hold 415 □-ól területű szántó és kaszáló. 7. Jó lakás és gazdasági épületek.

Kötelességei: Az összes kántori teendők lelkiismeretes végzése. A hitoktató helyettesítése az állami iskolánál szükség esetén. A tanuló ifjúság egyházi énekre tanítása.

Pályázni óhajtok pályázataikat folyó évi október hó 22-ig alulírott egyháztanács elnökéhez kötelesek benyújtani. Ének és orgona próba október 20-án délelőtt 10 óraker lesz.

Az erdélyi róm. kath. kántori nyugdíj alapra jogosultak pályázhatnak.

Csikszentdomokos, 1907. október hó 13-án.

Lukács Vilmos,
egyháztanácselnök.

A bétai községi osztatlan vegyes elemi iskolánál lévő tanítói állás megüresedvén s erre az iskolaszéki pályázatot hirdet.

Kötelessége: az osztatlan vegyes iskola vezetése stb. díjlevél szerint.

Javadalmazás: 800 koronara és az ígért államsegély, 1 szoba, konyha, pince, 1 istállócska és kertecske.

Pályázati határidő okt. 25.

Béta, u. p. Bögöz (Udvarhelymegye.)

Gál Ignác,
iskolaszéki gondnok.

A népiskola tananyagának tantárgyankénti beosztására szolgáló

Részletes Tantervnyomtatvány

(sajtó alatt); vagy az osztályonkénti feldolgozásra használható

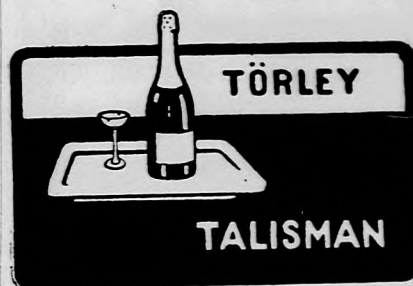
Tananyagbeosztási nyomtatvány

a miniszteri és külön a róm. kath. tanterv szerint készült füzetekben megrendelhető a hat vagy bármelyik öt oszt. szám. **postadíjjal** együtt 2 kor., négy oszt. 1.80, három oszt. 1.60, két oszt. 1.40, egy oszt. 1 korona előleges beküldése mellett

GYERKES MIHÁLY ig. tanítónál
Székelyudvarhely.

Schmidt János, Budapest, IX. Ráday-u. 40.

Speciálista bármily stíliú és vallású templomherendezési tárgyak javítása különösen: modern olajlak marványozásra.

szállít, fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes Nagy-küküllő megye.

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezőt **elismert levelek**, ennél fogva minden szállóirtókos megrendelésnek megtehető előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerzhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

Szélhajtó és görccscsillapító Bibergeil-cseppek.

Egy 1844. év óta ismert és hasznos házi-szer, mely az étvágyat előmozdítja és az emésztést elősegíti. — **1 üveg ára 1 korona.** — Kevesebb mint 2 üveg, utánvét **2 K. 50 fill.** (csomagolással együtt) nem küldetik.

Rendelhető Bittner Gyula gyógyszerésznel Gloggnitz. (Alsó-Ausztria.)

Alulírott ajánlja magát itten Gyula-fehérvárt zongorákat hangolni és azokat egész éven át jó karban tartani. Egész évre előfizetni is lehet és minden hónapban kötelezi magát a zongorát megnézni és ha valami hiba vagy baja van azonnal helyre állítani. Értekezni lehet Fogarassy Mihály-utca 37. szám alatt, saját házában a várban.

Fogarassy János
nyug. zenetanár és karnagy.

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Felhívjuk a t. közönség becses figyelmét azon körülményre, hogy a **Közművelődés** jelen alakjában **hirdetéseket** is közöl.

Ennélfogva tért nyer lapunkban az adásvételi ügylet iránti érdeklődés is, a mennyiben birtokok eladását, vagy vételét, haszonbérleteket, állások betöltését, árverések vagy árlejtések határidejét, ipari és kereskedelmi cikkek ismertetését és ajánlását célszerűen lehet eszközölni, — továbbá gyógyfürdők, nyári lakok, szőlőkertek, gyógyító és tápszerek, borok, ásványvizek és másnemű italok eladására vagy vételére és mindennemű szükségletek kielégítésére igen kényelmes módon lehet eladót, illetve vevőt találni.

Sikeresen lehet továbbá a **Közművelődésben** való hirdetés útján értékesíteni eladásra szánt könyvtárakat, irodalmi műveket, zeneeszközöket, festményeket, könyveket, képeket, ujságlapokat, szobrokat fegyvereket, régi pénzeket, ékszereket, butorokat, háztartási gazdasági és más eszközöket stb. stb.

Hirdetési feltételeink a következők:

Egy egész oldal területet elfoglaló hirdetés egyszeri közlési díja		K. 10.—
Egy fél oldal	oldal	„ 6.—
Egy negyed	„	„ 4.—
Egy nyolczad	„	„ 3.—
Egy tizenhatod	„	„ 2.—
Egy harmincketted	„	„ 1.—

Iparosok és kereskedők többszöri hirdetés megrendelése esetén 10% ár-
engedményben részesülnek.

A hivatalos hirdetések közlési díja külön árszabás alá esik és pedig cm. területes számítással, mely területnek egyszeri közlési díja 10 fillérben van megállapítva.

Hirdetések szövegezését is elvállaljuk, de annak fejében külön 1 korona díj számíttatik fel.

==== **A hirdetések díja előre fizetendő.** ====

Hirdetésekre vonatkozó megrendelések és pénzküldemények a kiadóhivatalba intézendők.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.